

spørgsmålet og om uopholdeligt at standse levering af militærudstyr til Sydafrika.

Dernæst *opfordres* særorganisationerne til at træffe de nødvendige foranstaltninger for at afslå teknisk og økonomisk bistand til Sydafrika, dog uden at berøre den humanitære bistand til apartheid-politikens ofre. Dette afsnit blev vedtaget med 75 stemmer for, 3 imod (Storbritannien, Australien og Portugal) og 17 blanke (herunder alle de nordiske lande).

Endelig *anmodes* generalsekretæren om i samråd med apartheid-udvalget, der foreslås udvidet fra 11 til 17 medlemmer, at ville tage enhver egnet foranstaltning til den videst mulige udbredelse af oplysninger om apartheid-politikken og om FN's bestræbelser for at behandle situationen, og medlemsstaterne, særorganisationerne og ikke-statslige organisationer anmodes om samarbejde i dette øjemed.

Resolutionsforslaget som helhed blev herefter vedtaget i *udvalget* med 78 stemmer for (herunder Danmark og Sverige), 1 imod (Portugal) og 16 blanke (de fleste vestlige lande, herunder Norge, Finland og Island, samt Japan).

Den 10. december vedtog *udvalget* med 91 stemmer, idet Portugal undlod at stemme, et resolutionsforslag, hvorefter generalsekretæren bemyndiges til på grundlag af frivillige bidrag fra stater, organisationer og enkeltpersoner at oprette en *FN Trust Fund* til støtte for apartheid-politikens ofre.

Den 15. december 1965 vedtog *plenarforsamlingen* resolutionen om apartheid-spørgsmålet (res. 2054 A) med 80 stemmer for (herunder Danmark og Sverige), 2 imod (Sydafrika og Portugal), medens 16 undlod at stemme (som i udvalget). — Resolutionen om en FN Trust Fund (res. 2054 B) blev vedtaget med 95 stemmer mod 1 (Sydafrika), medens Portugal afstod.

Det særlige politiske udvalgs beretning: A/6159.

Fredelig bilæggelse af tvister.

(Dagsordenens punkt 99).

Det særlige politiske udvalg behandlede spørgsmålet om fredelig bilæggelse af tvister på i alt 4 møder i tiden 13.-16. december 1965. Spørgsmålet var optaget på dags-

ordenen på britisk anmodning, og udvalgsbehandlingen fandt sted på baggrund af et britisk forklarende memorandum af 19. august 1965. Det anføres heri, at spørgsmålet efter britisk opfattelse må tillægges en sådan betydning, at det vil være rigtigst at behandle det som et selvstændigt punkt på Generalforsamlingens dagsorden, et synspunkt, der bestyrkes af de stedfundne drøftelser om FN's fredsbevarende operationer. Der har ikke fra britisk side været nogen konkret anledning til at tage spørgsmålet op, og rent foreløbig tænkte man sig alene nedsat en ekspertgruppe til undersøgelse af veje og midler til løsning af problemerne.

Ved debattens åbning fremlagde *Storbritannien* på 14 landes vegne et resolutionsforslag vedrørende spørgsmålet. I dettes operative del blev det foreslået at nedsætte en ekspertgruppe som omhandlet, bestående af højt kvalificerede personligheder fra medlemsstater udpeget af Generalforsamlingens præsident under hensyntagen til en ligelig geografisk fordeling. Forslaget fastlagde endvidere gruppens mandat, anmodede generalsekretæren om at yde den fornødne bistand samt anmodede gruppen om at aflægge rapport til 21. Generalforsamling.

Den *britiske* delegerede understregede indledningsvis, at pagten i kapitel VI (art. 33) indeholdt bestemmelser om en fredelig løsning af konflikter, men at FN ofte, når først en konflikt var opstået, havde undladt at søge at finde frem til den til grund for konflikten liggende uoverensstemmelse. Han tilføjede, at den britiske udenrigsminister i sit indlæg i generaldebatten bl. a. havde henledt opmærksomheden på, at der ikke var fuld oversigt over de midler, der kunne anvendes til løsning af konflikter. Han nævnte herefter en række spørgsmål, som måske ville kunne indgå i den foreslåede gruppes overvejelser, og han påpegede, at spørgsmålet måtte ses i sammenhæng med de i 6. udvalg behandlede spørgsmål om *venskabelige forbindelser mellem staterne* og om „*fact finding*“ (dagsordenens punkt 90). Endelig understregede han på ny, at det alene var en rent teoretisk interesse, der havde ført Storbritannien til at anmode om, at det pågældende spørgsmål måtte blive optaget på dagsordenen.

En lang række talere fra *vestlige* og *uforpligtede* lande støttede det britiske forslag,